

Paragraaf 1 Opgaven

Algemeen

De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2023 stelt dat de raad, bij aanvang van de raadsperiode, kan aangeven over welke aanvullende onderwerpen zij in een aparte paragraaf bij de P&C-stukken wenst te worden geïnformeerd. In het Collegewerkprogramma 2022-2026 heeft het college de volgende onderwerpen bestempeld als opgaven:

1. Verduurzaming: Klimaatadaptatie, Duurzaamheid en Energietransitie
2. Economie
3. Bouwen & wonen

Opgave Verduurzaming: Klimaatadaptatie, Duurzaamheid en Energietransitie

Inleiding

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal en heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. De 'Duurzaamheidsvisie 2025' heeft als doel de gemeente in 2050 energie- en klimaatneutraal te maken.

Met uitvoeringsprogramma's op de thema's energie, circulair, mobiliteit en klimaatadaptatie geven we hier invulling aan. We kijken ook wat we als gemeente zelf kunnen in de openbare ruimte, gemeentelijk vastgoed en inkoop. Hierin vervullen we en nemen daarbij ook een voorbeeldfunctie in.

Daarnaast zoeken we nadrukkelijk de samenwerking op met onze inwoners, verenigingen en ondernemers/bedrijven. Dit is noodzakelijk voor de gezamenlijke verduurzamingsopgave.

De agrarische sector is onlosmakelijk verbonden met ons landschap. Daar moet ruimte voor blijven. We realiseren ons dat het verminderen van stikstofuitstoot noodzakelijk is, maar we zijn geen voorstander van een gedwongen uitkoop van onze agrariërs.

Ontwikkelingen

- Klimaatverandering: We zien steeds vaker extremere weersvormen, met langere perioden van droogte en wateroverlast door hevige regenbuien.
- Klimaatakkoord: Vanuit het klimaatakkoord dienen Nederlandse gemeenten een warmteprogramma op te stellen waarin beschreven staat hoe we uiterlijk 2050 van het aardgas af zijn. De 'energietransitie' hangt hiermee samen, waarbij we overgaan van fossiele brandstof naar duurzame en CO2 neutrale energiebronnen.
- Landelijk zien we een onduidelijkheid op het gebied van milieuwetgeving/stikstof en fluctuaties binnen energieprijzen.

Ambities

- Duurzaamheid en klimaatbestendigheid zetten we in om de lasten voor onze inwoners betaalbaar te houden en om een veilige en aantrekkelijke leefomgeving te creëren.
- Een energie- en klimaatneutrale gemeente in 2050.
- Hoeveelheid (rest) afvalstoffen verder naar beneden brengen en voldoen aan de VANG-Doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof).

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- We denken op een duurzame en klimaatbestendige manier en handelen in de ontwikkeling en uitvoering van plannen op alle beleidsterreinen.

- We hebben een nieuwe visie duurzaamheid opgesteld aan de hand van vier kernwaarden: inwoners voorop, flexibiliteit, schaarste en integraliteit. Aan de hand van deze kernwaarden gaan we vanuit de visie aan de slag met nieuwe uitvoeringsprogramma's op de thema's energie, circulariteit, mobiliteit en klimaatadaptatie.
- Uitvoering geven aan diverse projecten en activiteiten:
 - *Warmteprogramma*
Het warmteprogramma is de opvolger van de warmtevisie. We zijn gestart met de voorbereidende haalbaarheidsonderzoeken en studies. Het warmteprogramma, dat in 2026 vastgesteld dient te worden beschrijft hoe we woningen en gebouwen in een wijk of buurt aardgasvrij gaan maken en overgaan op duurzame warmtebronnen. Het plan bevat de aanpak, de gekozen warmtetechnieken (zoals warmtenetten of warmtepompen) en de betrokken partijen met het doel om in 2050 alle gebouwen aardgasvrij te hebben.
 - *Energiebesparing en verduurzaming*
In deze bestuursperiode worden het gemeentelijk vastgoed en de gemeentelijke accommodaties zo energieneutraal mogelijk gemaakt volgens het 'BENG' (bijna energieneutraal) of 'ENG' (energieneutraal) uitgangspunt. Met subsidies vanuit het Rijk stimuleren we energiebesparing en verduurzaming bij inwoners en bereiken we de kwetsbare huishoudens die het meest te lijden hebben onder de hoge energieprijzen.
 - In 2026 starten we met onze Lokale Aanpak Isolatie. Daarin gaan we met subsidies huiseigenaren met slecht geïsoleerde woningen helpen om te verduurzamen.
 - *Regionale Energie Strategie (RES) 2.0*
We starten met uitvoeringsprogramma's die aan de hand van het nieuw vastgestelde Regionaal Plan Energie worden opgesteld. Hierin gaan we gebiedsgericht kijken hoe we het energiesysteem in balans kunnen krijgen.
 - *Groene Agenda*
Afronding uitvoering van de Groene Agenda die in 2025 afloopt en in 2026 wordt herzien. Hierin wordt extra aandacht geschonken aan de thema's biodiversiteit, klimaatbestendigheid en duurzaamheid.
 - We starten ook met het opstellen van een Soorten Management Plan. Hiermee faciliteren we onze isolatieopgave van de gebouwde omgeving en werken we aan soortenbescherming en biodiversiteit.
 - *Duurzame mobiliteit*
We zetten in op innovatieve toepassingen op het gebied van elektrisch vervoer en het ontwikkelen van mobiliteitshubs.
 - *(Her)ontwikkeling afvalinzameling*
Samen met Saver N.V. zetten we in op innovatieve manieren van recycling en afvalscheiding om zo de kosten voor onze inwoners beheersbaar te houden.

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal. We beschikken over een kwalitatief hoogwaardig landschap dat we koesteren en dat bijdraagt aan de woonkwaliteit van onze inwoners. Tegelijkertijd zijn er knelpunten ten gevolge van extremere weersomstandigheden in combinatie met de natuurlijke kenmerken van ons grondgebied die kunnen leiden tot verdroging en wateroverlast. Daarom treffen we maatregelen om water vast te houden waar mogelijk en water tijdig af te voeren waar nodig. Dit doen we door samenwerking met partners bij de uitvoering van projecten en we passen deze principes toe bij de herinrichting en het onderhoudswerk in onze gemeente.

Begin 2025 is de nieuwe visie op duurzaamheid vastgesteld. Dit beleid geeft richting aan de brede opgave van duurzaamheid en omvat alle aspecten die bijdragen aan de verduurzamingsopgave. Verder is een uitvoeringsprogramma vastgesteld waarin meer concrete maatregelen zijn beschreven.

Er is in 2025 een start gemaakt met de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed en de MFC's. Dit is een omvangrijk project dat de komende periode zal doorlopen. Het betreft maatwerk per gebouw.

De Regionale Energie Strategie (RES) 2.0 is in juni 2025 door de raad vastgesteld. Dit richtinggevende beleidskader vormt het uitgangspunt voor uitvoeringsmaatregelen in de komende jaren.

In het kader van de Groene Agenda zijn diverse maatregelen uitgevoerd en dit traject loopt de komende jaren door.

Bij civieltechnische projecten worden onder meer biodiversiteit, klimaatbestendigheid en duurzaamheid meegenomen. Daarnaast dragen we bij aan biodiversiteit door extensief maaibeeld.

Op het vlak van duurzame mobiliteit is geïnvesteerd in een verdere uitbreiding van het laadpalenbestand. Dit laadpalenbestand wordt in de komende periode verder uitgebreid op basis van een laadpalenplan waarbij de potentiële uitbreidingsmogelijkheden in beeld zijn gebracht. We hebben extra aandacht voor fietslaadplekken in de openbare ruimte.

Met betrekking tot de inzameling van afval blijven we werken aan op innovatieve manieren van recycling en afvalscheiding in samenwerking met Saver N.V. Zo gaan we sensoren plaatsen in afvalbakken ter verbetering van de inzameling. Daarnaast voeren we campagnes en specifieke acties op minder goed gescheiden of meer bijzondere afvalstromen.

Opgave Economie & Aviolanda

Inleiding

De gemeente Woensdrecht is gelegen op een unieke geografische locatie tussen de havens van Antwerpen, Moerdijk en Rotterdam en is hierdoor een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijvigheid. Er is een aantal grote werkgevers, waaronder op het gebied van luchtvaartgebonden onderhoud. Midden- en kleinbedrijf vormt een onmisbare voorziening binnen onze kernen. Het is voor de leefbaarheid belangrijk om dit in stand te houden. Hierbij is een goede relatie tussen gemeente en ondernemers van belang.

Ontwikkelingen

- Druk op de arbeidsmarkt.
- Economische onzekerheid vanwege de energiecrisis.
- Toenemende inflatie.

Ambities

- We stimuleren hergebruik en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen.
- Stimuleren van samenwerking tussen ondernemers/bedrijven en gemeente.
- Voorzien in voldoende geschoold en gekwalificeerd personeel.

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- We versterken onze netwerken met ondernemers om samenwerking te versterken.
- Samen met onze ondernemers en inwoners stellen we een nieuwe economische visie op.
- Stimuleren verbinding overheid, onderwijs, ondernemers, om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te matchen.
- We intensiveren de contacten met Vlaamse en Nederlandse netwerkorganisaties.
- We realiseren Driehoeven III voor bestaande en eigen ondernemers uit de gemeente.

Stand van zaken per Programmabegroting 2026

- De frequentie van het overleg met de bedrijvenvereniging Zuidwesthoek is verhoogd naar een keer per kwartaal. Er vindt intensieve informatie uitwisseling plaats.
- Voor de nieuwe economische visie is een uitvoeringsagenda opgesteld, die in 2026 verder in uitvoering wordt genomen.
- Het bestemmingsplan voor de uitbreiding van Driehoeven III als lokaal vraaggericht bedrijventerrein is in 2023 vastgesteld. De ontwikkeling van het bedrijventerrein ligt nu bij de initiatiefnemer.

Aviolanda

In het Ondernemingsplan 2024-2028 van Business Park Aviolanda B.V. (hierna: BPA BV), dat door de beide aandeelhouders provincie Noord-Brabant en gemeente Woensdrecht is vastgesteld, worden de ambities van Aviolanda voor de verdere ontwikkeling van het Maintenance, Repair, Overhaul & Upgrades cluster (hierna: MRO&U) weergegeven.

In het Ondernemingsplan is de ambitie opgenomen om een aerospace cluster te ontwikkelen waarin klanten ontzorgd en gestimuleerd worden. Het cluster is daarbij toonaangevend op het gebied van complexe en innovatieve onderhoudsdiensten met een hoge mate van kwaliteit, flexibiliteit, innovatie en unieke hoogwaardige aerospace MRO&U kennis.

De ambitie is vertaald naar de volgende vijf strategische doelen voor de ontwikkeling van Business Park Aviolanda en de coördinatie van het bredere MRO&U cluster:

- verdere versterking van de waardeketen aan hoogwaardige en flexibele MRO&U activiteiten;
- vormgeven van de samenwerking tussen civiel en militair en toewerken naar één ecosysteem;
- zorgdragen voor voldoende gekwalificeerd personeel (Human Capital Agenda);
- stapsgewijs en vraaggericht (her)ontwikkelen van faciliteiten, vastgoed en gebied;
- ontwikkeling van een robuuste, efficiënte en effectieve werkorganisatie (BPA BV) om de kansen proactief op te pakken.

De verdere ontwikkeling van het Business Park Aviolanda is een belangrijke economische stimulans voor de gemeente Woensdrecht. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken moet in 2026 door de aandeelhouders het eigen vermogen van BPA worden versterkt om de ambities uit het ondernemingsplan te kunnen realiseren.

Voor Business Park Aviolanda en de Vliegbasis is een Human Capital Agenda 2.0 opgesteld. Een onderzoek naar vestigingsfactoren voor personeel en studenten is in 2023 uitgevoerd en verwerkt in het businessplan van BPA. Ook heeft onze gemeente aangegeven een faciliterende rol te willen vervullen in de realisatie van deze agenda door het mogelijk maken van studentenhuysvesting als onderdeel van de human capital agenda. Door de huur en verbouw van gebouw Boszicht ('The Cabin') op de Volksabdij Ossendrecht is daarin al een forse eerste stap gezet. In augustus 2025 zijn de eerste kamers in The Cabin al verhuurd. In het kader van de bereikbaarheid is de aansluiting op het openbaar vervoer in 2025 geborgd door het in werking treden van de nieuwe concessie. In 2026 wordt het plan voor een snelfietspad verder uitgewerkt, waarbij aansluiting op regionale verbindingen in zowel Nederland als België moeten worden gerealiseerd.

Opgave Bouwen & wonen

Inleiding

De gemeente Woensdrecht zet zich ervoor in dat haar dorpen zich ook in de toekomst blijven ontwikkelen als kernen waarin het goed wonen is. Met het inzetten op nieuwbouw, wordt een passend antwoord gevonden op de groeiende vraag naar woningen. Het woningbouwprogramma stemmen we op de eerste plaats af op de vraag naar woningen van de eigen inwoners. We geven daarom prioriteit aan het realiseren van betaalbare woningen voor starters, jonge huishoudens en senioren die in Woensdrecht willen blijven wonen. Doorstromers moeten de mogelijkheid krijgen om door te stromen naar een passende woning. Daarnaast willen we ook een kwaliteitsslag maken en focussen we op het verduurzamen en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad.

Door de hoge huizenprijzen en het minimale aanbod van passende woningen, verhuizen mensen minder snel waardoor ze te lang in hun eigen - niet altijd passende - woning blijven wonen. Dit belemmert de doorstroming.

De afgelopen jaren heeft Woensdrecht te weinig kunnen bouwen door stikstofproblemen. De vraag naar woningen binnen onze gemeente komt van meerdere doelgroepen, waaronder: eigen inwoners (starters en doorstromers), instroom van buiten de gemeente, arbeidsmigranten en statushouders.

Vergrijzing en ontgroening vinden plaats, maar leiden niet tot bevolkingsafname. Er is een toename in het aantal huishoudens, maar het aantal inwoners per huishouden neemt af.

De wijziging van samenstelling en doelgroepen leidt niet alleen tot de behoefte aan meer woningen, maar ook aan andere woningtypen.

Ontwikkelingen

- Ouderen en inwoners die zorg nodig hebben, blijven door Rijksbeleid langer thuis wonen. Deze mensen wonen in veel gevallen in een woning die niet langer aansluit op hun woonbehoefte.
- Het vinden van een passende en betaalbare woning is voor veel mensen moeilijk. We voorzien een extra behoefte in het sociale huursegment.
- De komende jaren zal - als gevolg van het door het Rijk aangekondigde stikstofbeleid -het bouwen binnen onze gemeente speciale aandacht vragen.

Ambities

- Ondanks de stikstofproblematiek kijken we waar er mogelijkheden zijn voor woningbouw.
- Voldoende huisvesting en maatschappelijke ondersteuning in combinatie met de juiste zorg.
- We bouwen voor alle categorieën woningzoekenden, alle typen en woonvormen. We richten ons in het bijzonder op jongeren (starters) en senioren en willen dat daar in totaliteit één op de drie nieuw te bouwen woningen voor beschikbaar komt.
- We streven ernaar om binnen de bestuursperiode tenminste 250 woningen te bouwen. Onze ambitie is groter.

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- Contacten met de provincie geven wij hoge prioriteit om onze woningbouwplanning te realiseren.
- Middels de Omgevingswet geeft de gemeente ruimte aan vernieuwende woonvormen, op voorwaarde dat dit niet strijdig is met de omgevingsvisie.
- Met de woningbouwcorporaties geven we uitvoering aan de meerjarige prestatieafspraken waarin zowel afspraken gemaakt zijn over beschikbaarheid als over kwaliteit.
- Wij geven uitvoering aan de Woondeal waarbinnen is afgesproken dat 30 % van de nieuw te bouwen woningen bestaat uit sociale huurwoningen; 37 % bestaat uit 'overig'-betaalbaar tot € 355.000 en 33% is vrij in te vullen.
- Naast het vergroten van de kwantiteit is er ook aandacht voor het verhogen van de kwaliteit van de woningvoorraad. Er zijn hoge ambities voor wat betreft het energiezuinig en daar waar mogelijk energieneutraal maken van woningen volgens het 'BENG' (bijna energieneutraal) of 'ENG' (energie-neutraal) uitgangspunt). Ook wordt ingezet op het levensloopbestendig maken van woningen, zowel bij de bestaande voorraad als bij nieuwbouw.
- Bij het realiseren van nieuwe woningen, zetten we bewezen technieken in om zoveel mogelijk klimaatbestendig en natuur-inclusief te bouwen.
- We stellen een woonzorgvisie op om de toekomstige vraag naar wonen en zorg van verschillende doelgroepen in beeld te brengen en hier beleidsmatig en qua uitvoering richting aan te geven. Voor wat betreft het urgentievraagstuk voor woningzoekenden uit bijzondere doelgroepen wordt een huisvestingsverordening opgesteld.

Stand van zaken per Programmabegroting 2026

Er speelt veel op het beleidsveld wonen en de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente wordt steeds groter. Hierop wordt actief geanticipeerd. Zo wordt er uitvoering gegeven aan de 'Wet goed verhuurderschap', is in 2025 een geactualiseerde woondeal gesloten en is een regionale woonzorgvisie en lokaal volkshuisvestingsprogramma opgesteld. Het volkshuisvestingsprogramma wordt in 2026 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Tevens is de samenwerking met de woningcorporaties versterkt. Samen werken we toe aan een vergroting van de sociale huurvoorraad in de gemeente Woensdrecht. Daarnaast wordt ingezet op het verhogen van de kwaliteit van de bestaande woningen.

